

Procedura nadmiernego deficytu (EDP)
- skonsolidowany wykaz
źródeł i metod

Polska

Kwiecień 2013

Spis treści

Wstęp	3
1. Zakres podmiotowy sektora instytucji rządowych i samorządowych	4
2. Dane dot. instytucji rządowych na szczeblu centralnym	4
3. Dane dot. instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu regionalnym	12
4. Dane dot. instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym	13
5. Fundusze ubezpieczeń społecznych	19
6. Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych	23
7. Problemy specyficzne	25
Załącznik:	
Zakres podmiotowy sektora instytucji rządowych i samorządowych	33

Wstęp

Podstawowym aktem prawnym w zakresie opracowywania i przekazywania do Komisji Europejskiej (Eurostat) danych dotyczących długu i deficytu /nadwyżki sektora instytucji rządowych i samorządowych jest Rozporządzenie Rady (WE) Nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu protokołu dot. procedury nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

Na podstawie w/w regulacji kraje członkowskie UE zobowiązane są, w ramach procedury nadmiernego deficytu (ang. Excessive Deficit Procedure, EDP), do przekazywania do Komisji, przed 1 kwietnia i przed 1 października każdego roku, informacji o:

- deficycie/nadwyżce sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz jego podsektorów,
  - długu sektora instytucji rządowych i samorządowych,
  - nakładach brutto na środki trwałe w sektorze instytucji rządowych i samorządowych ,
  - wydatkach sektora instytucji rządowych i samorządowych na odsetki
- oraz
- produkcie krajowym brutto.

Powyższe dane opracowywane są zgodnie z Europejskim Systemem Rachunków Narodowych ESA95 i przekazywane w tablicach, których format, wspólny dla wszystkich krajów UE, określa Komisja Europejska. Transmisja obejmuje każdorazowo szereg danych z okresu pięciu lat. Zgodnie z Europejskim Kodeksem Najlepszych Praktyk odnośnie procedury EDP, wiodącą rolę w zakresie notyfikacji pełni Główny Urząd Statystyczny, odpowiadając za dane sprawozdawcze. Ministerstwo Finansów dostarcza natomiast dane prognostyczne.

Niniejszy, skonsolidowany wykaz źródeł i metod przekazywany jest do Eurostatu równoległe z tablicami notyfikacyjnymi, w celu umożliwienia oceny zgodności stosowanych praktyk z zasadami ESA95. Obowiązek opracowywania wykazu wynika także z Rozporządzenia Rady (WE) Nr 479/2009, a jego struktura została opracowana przez Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich.

1. Zakres podmiotowy sektora instytucji rządowych i samorządowych

Zakres podmiotowy sektora instytucji rządowych i samorządowych został uzgodniony przez trzy instytucje: Główny Urząd Statystyczny (GUS), Ministerstwo Finansów (MF) oraz Narodowy Bank Polski (NBP).

Wszystkie zmiany dotyczące klasyfikacji jednostek wchodzących w skład sektora instytucji rządowych i samorządowych są dyskutowane wspólnie przez wymienione podmioty m.in. na forum Zespołu ds. Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych działającego na podstawie Zarządzenia wewnętrznego Nr 29 Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 14 listopada 2012 r. Ten sam zakres jest stosowany zarówno podczas opracowywania danych historycznych (przez GUS) jak i dla prognoz (przez MF).

Załącznik zawiera listę jednostek zaklasyfikowanych do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

2. Dane dot. instytucji rządowych na szczeblu centralnym

Niniejsza część opisuje dostępność i wykorzystanie najważniejszych źródeł danych dla podsektora instytucji rządowych na szczeblu centralnym (S.1311) według rodzaju jednostki i korekt dokonywanych, w celu osiągnięcia zgodności z definicjami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych (ESA95). Część ta ukazuje także postępowanie z danymi wstępnymi i ostatecznymi oraz proces rewizji danych.

2.1 Dostępność i wykorzystanie źródeł danych

2.1.1 Źródła danych dla głównych jednostek wchodzących w skład podsektora instytucji rządowych na szczeblu centralnym: jednostki budżetowe

1a) Informacje dostępne /wykorzystywane dla jednostek budżetowych dla ostatniego roku sprawozdawczego (n-1) i dla roku poprzedniego (n-2) przekazywane w kwietniu i październiku roku n:

Tablica 1 – Wykorzystanie danych źródłowych¹

Zasady księgowania (K,M,MK)	Wykorzystanie danych źródłowych	Kwiecień (n)		Październik (n)	
		Rok n-1	Rok n-2	Rok n-1	Rok n-2
	Sprawozdawczość budżetowa				
	Zbiorcza				
MK	(1) Bieżące dochody i wydatki	ND/NS	D/S	D/S	D/S
MK	(2) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki	ND/NS	D/S	D/S	D/S
MK	(3) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki oraz transakcje finansowe	ND/NS	D/S	D/S	D/S
M	(4) Bilanse	ND/NS	D/S	D/S	D/S
	Szczegółowa				
MK	(5) Bieżące dochody i wydatki	D/S	D/S	D/S	D/S

¹ D/S (dostępne/stosowane), D/NS (dostępne/nie stosowane), ND/NS (nie dostępne/nie stosowane)
K (kasowa), M (memoriałowa), MK (mieszana, kasowo-memoriałowa)

Zasady księgowania (K,M,MK)	Wykorzystanie danych źródłowych	Kwiecień (n)		Październik (n)	
		Rok n-1	Rok n-2	Rok n-1	Rok n-2
MK	(6) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki	D/S	D/S	D/S	D/S
MK	(7) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki oraz transakcje finansowe	D/S	D/S	D/S	D/S
M	(8) Bilanse	D/S	D/S	D/S	D/S
	Sprawozdania finansowe				
	(9) Rachunki zysków i strat	ND/NS	ND/NS	ND/NS	ND/NS
M	(10) Bilanse	ND/NS	D/S	D/S	D/S
	Pozostała sprawozdawczość				
	(11) Badania statystyczne	ND/NS	ND/NS	ND/NS	ND/NS
	(12) Inne:				
M	<i>Sprawozdanie finansowe z NBP</i>	D/S	D/S	D/S	D/S
M	<i>Dodatkowe informacje o zastrzykach kapitałowych</i>	D/S	D/S	D/S	D/S

1b) Powody nie wykorzystywania dostępnych raportów księgowych i kryteria dla wyboru tylko jednego z nich (zgodność ze źródłami danych wykorzystywanymi w innych podsektorach, zasadą memorialową, itd.), jeśli są dostępne dwa różne raporty księgowe dla tej samej jednostki

Przypadek taki nie występuje.

1c) Uzupełniające kodowanie danych źródłowych poprzez podanie informacji o sektorze kontrpartnerskim

Uzupełniające kodowanie danych źródłowych poprzez podanie informacji o sektorze kontrpartnerskim występuje w przypadku sprawozdawczości budżetowej. Sprawozdawczość budżetowa jest oparta na klasyfikacji budżetowej. Klasyfikacja ta składa się z trzech poziomów: działów, rozdziałów i paragrafów. Ich nazwy zawierają informacje umożliwiające decydowanie, pomiędzy którymi jednostkami mają miejsce transakcje.

1d) Uzupełniające informacje innych jednostek/departamentów, które nie są odzwierciedlone w sprawozdawczości budżetowej przy zestawianiu rachunków narodowych, zgodnie z metodologią ESA 95

Uzupełniające informacje nieodzwierciedlone w sprawozdawczości budżetowej:

- *Wpłata z zysku banku centralnego (część dotycząca transakcji finansowych): informacje otrzymane z NBP,*
- *dodatkowe informacje o zastrzykach kapitałowych otrzymywane z Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Gospodarki i Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej,*
- *informacje o transakcjach dotyczących partnerstwa publiczno-prywatnego otrzymywane z Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej,,*
- *informacje dotyczące wartości dostaw sprzętu wojskowego otrzymywane z Ministerstwa Obrony Narodowej .*

1e) Zgodność klasyfikacji stosowanej w sprawozdawczości budżetowej dla jednostek budżetowych i dla pozostałych jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych

Klasyfikacja, która jest stosowana w sprawozdawczości budżetowej dla jednostek budżetowych jest taka sama jak dla innych instytucji rządowych szczebla centralnego (jednostki poza budżetowe, fundusze celowe), jednostek budżetowych szczebla samorządowego, jednostek nieposiadających osobowości prawnej z podsektora samorządowego oraz funduszy z podsektora ubezpieczeń społecznych.

1f) Źródło (bezpośrednie lub pośrednie) danych bazowych wymaganych przez krajowe urzędy statystyczne

Podstawowym źródłem danych jest sprawozdawczość budżetowa, dla potrzeb której Ministerstwo Finansów zbiera i agreguje sprawozdania jednostek budżetowych szczebla centralnego, a następnie przesyła je do GUS (w postaci szczegółowej, elektronicznej bazy danych i oficjalnego dokumentu – Sprawozdania z wykonania budżetu państwa, przedkładanego Sejmowi RP).

Dane z NBP, dodatkowe informacje o zastrzykach kapitałowych, informacje o PPP oraz informacje o wartości dostaw sprzętu wojskowego są przysyłane bezpośrednio do GUS.

1g) Charakter źródeł danych – kasowe, memorialowe, mieszane

Źródła danych stanowią różnego rodzaju sprawozdania. Bilanse sporządzane są w ujęciu memorialowym, podczas gdy inne sprawozdania (sprawozdania budżetowe) sporządzane są w ujęciu mieszanym (patrz Tablica 1). Ujęcie mieszane oznacza, że źródło danych zawiera zarówno wartości kasowe, jak i informacje potrzebne do uzyskania memoriału.

1h) Okoliczności, w jakich dane dostępne ze źródeł podstawowych są konsolidowane

Okoliczność taka nie występuje.

1i) Zmiany w rachunkowości przewidywane w bliskiej przyszłości, (jeśli są takie)

Żadne zmiany w rachunkowości nie są przewidywane w bliskiej przyszłości.

2.1.2 Źródła danych dla instytucji rządowych na szczeblu centralnym: inne jednostki/inne instytucje rządowe szczebla centralnego

2a) Informacje dostępne/wykorzystywane dla innych jednostek/innych instytucji rządowych szczebla centralnego dla ostatniego roku sprawozdawczego (n-1) i dla roku poprzedniego (n-2) przekazywane w kwietniu i październiku roku n:

Tablica 2 – Wykorzystanie danych źródłowych

Zasady księgowania (K,M,MK)	Wykorzystanie danych źródłowych	Kwiecień (n)		Październik (n)	
		Rok n-1	Rok n-2	Rok n-1	Rok n-2
	Sprawozdawczość budżetowa				
	Zbiorcza				
M	(1) Bieżące dochody i wydatki	ND/NS	D/S	D/S	D/S
M	(2) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki	ND/NS	D/S	D/S	D/S
M	(3) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki oraz transakcje finansowe	ND/NS	D/S	D/S	D/S
M	(4) Bilanse	ND/NS	D/S	D/S	D/S
	Szczegółowa				

Zasady księgowania (K,M,MK)	Wykorzystanie danych źródłowych	Kwiecień (n)		Październik (n)	
		Rok n-1	Rok n-2	Rok n-1	Rok n-2
M	(5) Bieżące dochody i wydatki	D/S	D/S	D/S	D/S
M	(6) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki	D/S	D/S	D/S	D/S
M	(7) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki oraz transakcje finansowe	D/S	D/S	D/S	D/S
M	(8) Bilanse	D/S	D/S	D/S	D/S
	Sprawozdania finansowe				
M	(9) Rachunki zysków i strat	D/S	D/S	D/S	D/S
M	(10) Bilanse	D/S	D/S	D/S	D/S
	Inna sprawozdawczość				
	(11) Badania statystyczne				
M	Publiczne szkoły wyższe	ND/NS	D/S	D/S	D/S
M	Instytucje kultury	ND/NS	D/S	D/S	D/S
	(12)Inne:		D/S	D/S	D/S
M	Instytucje ochrony zdrowia	ND/NS	D/S	D/S	D/S
M	Krajowy Fundusz Drogowy	D/S	D/S	D/S	D/S

2b) Powody nie wykorzystywania dostępnych raportów księgowych i kryteria dla wyboru tylko jednego z nich (zgodność ze źródłami danych wykorzystywanymi w innych podsektorach, zasadą memorialową, itd.), jeśli są dostępne dwa różne raporty księgowe dla tej samej jednostki

Przypadek taki nie występuje.

2c) Uzupełniające kodowanie danych źródłowych poprzez podanie informacji o sektorze kontrpartnerskim

Patrz 2.1.1c).

2d) Uzupełniające informacje, których nie ma w sprawozdaniach finansowych, a które wykorzystywane są podczas zestawiania rachunków narodowych zgodnie z metodologią ESA95

Uzupełniające informacje nieodzwierciedlone w sprawozdawczości budżetowej i w sprawozdaniach finansowych są uzyskiwane dla następujących jednostek:

- *publiczne szkoły wyższe,*
- *instytucje kultury,*
- *instytucje ochrony zdrowia (ZOZ-y),*
- *Krajowy Fundusz Drogowy.*

Zakres informacji - patrz 2.1.2f).

2e) Zgodność klasyfikacji stosowanej dla innych jednostek/instytucji rządowych szczebla centralnego i dla pozostałych jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych

Patrz 2.1.1e)

2f) Źródło (bezpośrednie lub pośrednie) danych bazowych wymaganych przez krajowy urząd statystyczny

Dane bazowe wymagane bezpośrednio przez GUS dotyczą bilansów, rachunków zysków i strat następujących instytucji:

- *agencji,*
- *instytucji kultury (badania statystyczne koordynowane przez GUS),*
- *publicznych szkół wyższych (badania statystyczne koordynowane przez GUS),*
- *Polskiej Akademii Nauk,*
- *Krajowego Funduszu Drogowego.*

Dane bazowe pochodzące ze sprawozdawczości budżetowej są zbierane i przesyłane do GUS przez Ministerstwo Finansów i dotyczą następujących jednostek:

- *jednostek pozabudżetowych – zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, dochodów własnych (w postaci szczegółowej, elektronicznej bazy danych i oficjalnego dokumentu przedkładanego Sejmowi RP – Sprawozdania z wykonania budżetu państwa),*
- *funduszy celowych (w postaci szczegółowej, elektronicznej bazy danych i oficjalnego dokumentu przedkładanego Sejmowi RP – Sprawozdania z wykonania budżetu państwa),*
- *agencji (w postaci oficjalnego dokumentu przedkładanego Sejmowi RP – Sprawozdania z wykonania budżetu państwa),*
- *jednostek doradztwa rolniczego.*

Dane dotyczące instytucji ochrony zdrowia szczebla centralnego (bilanse i rachunki zysków i strat) są zbierane przez Ministerstwo Zdrowia i przesyłane do GUS w formie zagregowanej.

Uzupełniającymi źródłami danych są kwartalne sprawozdania RB-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, a także kwartalne sprawozdania Rb-N o stanie należności.

2g) Charakter źródeł danych – kasowe, memorialowe, mieszane

Patrz tablica 2.

2h) Okoliczności, w których dane dostępne ze źródeł podstawowych są konsolidowane

Nie ma takiej okoliczności.

2i) Zmiany w rachunkowości przewidywane w bliskiej przyszłości (jeśli są takie).

Żadne zmiany w rachunkowości nie są przewidywane w bliskiej przyszłości.

2.1.3 Dane dla roku n-1 notyfikowane w kwietniu roku n – szczegółowe wyjaśnienie

i) Wspólne źródła danych stosowane dla danych finalnych i wstępnych dla roku n-1 w pierwszej notyfikacji

Źródła danych stosowane dla danych ostatecznych i wstępnych dla roku n-1 są te same w kwietniowej i październikowej notyfikacji.

ii) Źródła danych stosowane szczególnie w kontekście pierwszej notyfikacji

Nie stosowane.

iii) Metody estymacji, które mogą być stosowane w kontekście pierwszej notyfikacji i udział szacunków w danych dotyczących budżetu centralnego i innych jednostek sektora instytucji rządowych na szczeblu centralnym

Ze względu na brak danych rzeczywistych w kwietniu, metody estymacji muszą być stosowane dla następujących instytucji: publicznych szkół wyższych, publicznych instytucji ochrony zdrowia, instytucji kultury i Polskiej Akademii Nauk. Szacunki dokonywane są w oparciu o analizę długookresowych serii danych historycznych oraz prognozy Ministerstwa Finansów. Ich znaczenie w podsektorze instytucji rządowych na szczeblu centralnym nie jest duże.

2.1.4 Proces audytu

I) Dane wykorzystane do obliczenia deficytu/nadwyżki podsektora instytucji rządowych na szczeblu centralnym, które zostały poddane procesowi audytu

Wszystkie dane ze sprawozdawczości budżetowej, rachunki zysków i strat oraz bilanse, które były wykorzystywane w notyfikacji październikowej, zostały poddane procesowi audytu.

II) Włączenie wniosków z procesu audytu do rachunków narodowych

Wnioski z procesu audytu są włączane do rachunków narodowych podczas ich rewizji.

2.2 Traktowanie danych

2.2.1 Dane wstępne i dane ostateczne

a) Transakcje finansowe, które mogą być zawarte w rachunkach instytucji rządowych na szczeblu centralnym, a które są wyłączone z tablicy 2 notyfikacji

Transakcjami finansowymi, które są zawarte w budżecie instytucji rządowych na szczeblu centralnym, a które są wyłączone z tablicy 2 notyfikacji są:

- pożyczki udzielone (+),*
- spłaty pożyczek (-),*
- nabycie udziałów (+),*
- sprzedaż udziałów (-),*
- pozostałe transakcje finansowe (+/-) włączając transfery pomiędzy rządem a Narodowym Bankiem Polskim.*

b) Informacje i metody wykorzystywane dla przejścia na kasę/memoriał dla pozycji innych niż odsetki

Dla obliczenia podatków (pośrednich i bezpośrednich) GUS wykorzystuje przychody kasowe i stosuje przesunięcie czasowe o miesiąc.

Umorzenia ustawowe¹ traktowane są jak transfer kapitałowy.

Wszystkie informacje potrzebne do korekt danych kasowych dot. podatków na memoriał są otrzymywane z Ministerstwa Finansów.

c) Źródła i metody stosowane przy obliczaniu odsetek na bazie memoriałowej

---

¹ Umorzenia ustawowe wynikają z przepisów Ustawy z dnia 30.08.2002 o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. z 2002 r. Nr 155, poz. 1287 z późn. zm.)

Odsetki są rejestrowane w budżecie państwa na bazie kasowej. Dane dotyczące różnicy pomiędzy odsetkami zapłaconymi(+), a odsetkami narosłymi(-) (EDP D.41) są otrzymywane z Ministerstwa Finansów.

Obliczanie kosztów obsługi papierów wartościowych Skarbu Państwa jest oparte o dane z bazy zawierającej informacje o każdym papierze. Korekty memorialowe dokonywane są przy użyciu tych informacji.

d) Informacje o pozostałych kwotach do otrzymania/zapłacenia, które mogą być zawarte w danych o finansach publicznych

Informacje o pozostałych kwotach do otrzymania/zapłacenia, które mogą być zawarte w danych o finansach publicznych:

- wzrost należności/zobowiązań ze sprawozdawczości budżetowej,
- kasowe/memorialowe korekty dla podatków (patrz 2.2.1 b).

e) Źródła i metody korekt dla jednostek klasyfikowanych wewnątrz lub poza podsektorem instytucji rządowych szczebla centralnego

Sprawozdawczość instytucji ochrony zdrowia oraz instytucji kultury została wyłączona ze sprawozdawczości budżetowej odpowiednio w 1999 i w 2000 roku. W celu dostosowania do tej zmiany i uwzględnienia innych instytucji rządowych szczebla centralnego, stosowana jest następująca pozycja: „zobowiązania netto (-) lub należności netto (+) innych instytucji rządowych szczebla centralnego”. Pozycja ta zawiera zobowiązania netto (-) lub należności netto(+) takich instytucji rządowych szczebla centralnego, jak: zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze, środki specjalne, fundusze celowe, dochody własne, szkoły wyższe, instytucje kultury, Polska Akademia Nauk, publiczne instytucje ochrony zdrowia, agencje, inne jednostki jak Polska Organizacja Turystyczna, Polskie Centrum Akredytacji, Urząd Dozoru Technicznego. Bilanse wszystkich tych jednostek są sporządzone na bazie memorialowej.

Dane są dostarczane przez Ministerstwo Finansów, Narodowy Fundusz Zdrowia, Główny Urząd Statystyczny i inne podmioty.

f) Inne korekty wprowadzane regularnie

Inne korekty wprowadzane regularnie:

- transfer do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynikający z luki w przepływie składek do Otwartych Funduszy Emerytalnych. Z powodu wprowadzenia w 1999 roku reformy emerytalnej, Fundusz Ubezpieczeń Społecznych musi przekazywać część składek na ubezpieczenia społeczne do Otwartych Funduszy Emerytalnych. Brak równowagi Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest łagodzony przez transfer pewnych kwot pieniężnych przez rząd do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do 2003 roku transfer ten w sprawozdawczości budżetowej traktowany był jako wydatek rządu. Ponieważ od 2004 roku transfer ten nie jest rejestrowany jako wydatek rządu, potrzebna jest specyficzna korekta,
- zastrzyki kapitałowe rejestrowane jako transfery kapitałowe,
- umorzenia długu,
- ustawowe umorzenia podatkowe.

g) Źródła informacji stosowanych dla transakcji wymagających specjalnej uwagi (w przypadkach, gdy nie są one bezpośrednio identyfikowalne w danych dla sektora

finansów publicznych): przejęcie długu, umorzenie długu, prywatyzacja, sekurytyzacja, zastrzyk kapitałowy dla przedsiębiorstw, płatności z banku centralnego

Informacje o przejęciu długu, umorzeniu długu i prywatyzacji są uzyskiwane ze sprawozdawczości budżetowej Ministerstwa Finansów.

Informacje o płatnościach z banku centralnego są także zawarte w sprawozdawczości budżetowej. Tylko dane z części dotyczącej transakcji finansowej są pozyskiwane bezpośrednio z Narodowego Banku Polskiego.

Informacje o zastrzykach kapitałowych są uzyskiwane z Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Gospodarki i Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej.

Jak dotąd nie występowały przypadki operacji sekurytyzacyjnych podejmowanych przez instytucje rządowe na szczeblu centralnym.

2.2.2 Proces rewizji

Kroki w procesie rewizji danych, z zakresu budżetu państwa i innych jednostek podsektora rządowego na szczeblu centralnym, po pierwszej notyfikacji

Dla instytucji rządowych szczebla centralnego dane dla roku $n-1$ są rewidowane w trakcie notyfikacji październikowej w oparciu o ostateczne dane źródłowe. Jednak w niektórych przypadkach rewizje danych są dokonywane po kilku latach, np. w wyniku zmian metodologii.

3. Dane dot. instytucji rządowych i samorządowych na szczeblu regionalnym (*ang.state government*)

Nie ma zastosowania dla Polski.

4. Dane dot. instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym

Niniejsza część opisuje dostępność i wykorzystanie najważniejszych źródeł danych dla podsektora instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym (S.1313) według typu jednostki oraz korekt dokonywanych w celu osiągnięcia zgodności z definicjami ESA95. Część ta ukazuje także postępowanie z danymi wstępnymi, ostatecznymi i bieżącymi oraz proces rewizji danych.

4.1 Dostępność i wykorzystanie źródeł danych

4.1.1 Źródła danych dla głównych instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym: jednostki samorządowe, jednostki pozabudżetowe i fundusze celowe.

1a) Informacje dostępne/wykorzystywane dla jednostek samorządowych, jednostek pozabudżetowych i funduszy celowych dla ostatniego roku sprawozdawczego (n-1) i dla roku poprzedniego (n-2) notyfikowane w kwietniu i październiku roku n:

Tablica 3 – Wykorzystanie danych źródłowych¹

Zasady księgowania (K,M,MK)	Wykorzystanie danych źródłowych	Kwiecień (n)		Październik (n)	
		Rok n-1	Rok n-2	Rok n-1	Rok n-2
	Sprawozdawczość budżetowa				
	Zbiorcza				
MK	(1) Bieżące dochody i wydatki	ND/NS	D/S	D/S	D/S
MK	(2) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki	ND/NS	D/S	D/S	D/S
MK	(3) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki oraz transakcje finansowe	ND/NS	D/S	D/S	D/S
M	(4) Bilanse	ND/NS	D/S	D/S	D/S
	Szczegółowa				
MK	(5) Bieżące dochody i wydatki	D/S	D/S	D/S	D/S
MK	(6) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki	D/S	D/S	D/S	D/S
MK	(7) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki oraz transakcje finansowe	D/S	D/S	D/S	D/S
M	(8) Bilanse	D/S	D/S	D/S	D/S
	Sprawozdania finansowe				
	(9) Rachunki zysków i strat	ND/NS	ND/NS	ND/NS	ND/NS
M	(10) Bilanse	ND/NS	D/S	D/S	D/S
	Inna sprawozdawczość				
	(11) Badania statystyczne	ND/NS	ND/NS	ND/NS	ND/NS
	(12) Inne	ND/NS	ND/NS	ND/NS	ND/NS

1b) Powody nie wykorzystywania dostępnych raportów księgowych i kryteria dla wyboru tylko jednego z nich (zgodność ze źródłami danych wykorzystywanymi w innych podsektorach, zasadą memoriałową, itd.), jeśli są dostępne dwa różne raporty księgowe dla tej samej jednostki.

Przypadek taki nie występuje.

¹ D/S (dostępne/stosowane), D/NS (dostępne/nie stosowane), ND/NS (nie dostępne/nie stosowane)
K (kasowa), M (memoriałowa), MK (mieszana, kasowo-memoriałowa)

1c) Uzupelniajace kodowanie danych zrodlowych poprzez podanie informacji o sektorze kontrpartnerskim

Patrz 2.1.1c).

1d) Uzupelniajace informacje innych jednostek/departamentow, ktore nie sa odzwierciedlone w sprawozdawczosci budzetowej przy zestawianiu rachunkow narodowych, zgodnie z metodologia ESA 95

Nie sa pozyskiwane zadne informacje uzupelniajace.

1e) Zgodnosc klasyfikacji stosowanej dla glownych jednostek instytucji samorzadowych na szczeblu lokalnym i dla pozostalych jednostek sektora instytucji rzadowych i samorzadowych

Patrz 2.1.1e).

1f) Zrodlo (bezposrednie lub posrednie) danych bazowych wymaganych przez krajowy urzad statystyczny

Podstawowym zrodlem danych jest sprawozdawczosc budzetowa, dla potrzeb ktorej sprawozdania jednostek samorzadowych na szczeblu lokalnym sa zbierane i agregowane przez Ministerstwo Finansow a nastepnie przesylane do GUS (w postaci szczegolowej, elektronicznej bazy danych i oficjalnego dokumentu – Sprawozdania z wykonania budzetu panstwa, przedkladanego Sejmowi RP).

1g) Charakter zrodel danych – kasowe, memorialowe, mieszane

Zrodla danych stanowia roznego rodzaju sprawozdania. Bilanse sporzadzane sa w ujeciu memorialowym, podczas gdy inne sprawozdania (sprawozdania budzetowe) sporzadzane sa w ujeciu mieszanym (patrz Tablica 3). Ujecie mieszane oznacza, ze zrodlo danych zawiera zarowno wartosci kasowe jak i informacje potrzebne do uzyskania memoriału.

1h) Okolicznosci, w jakich dane dostepne ze zrodel bazowych sa konsolidowane

Okolicznosc taka nie wystepuje.

1i) Zmiany w rachunkowosci przewidywane w bliskiej przyszlosci, (jesli sa takie)

Zadne zmiany w rachunkowosci nie sa przewidywane w bliskiej przyszlosci.

4.1.2 Zrodla danych dla pozostalych instytucji samorzadowych na szczeblu lokalnym

2a) Informacje dostepne /wykorzystywane dla pozostalych instytucji samorzadowych na szczeblu lokalnym dla ostatniego roku sprawozdawczego (n-1) i dla roku poprzedniego (n-2) notyfikowane w kwietniu i pazdzierniku roku n:

Tablica 4 – Wykorzystanie danych źródłowych

Zasady księgowania (K,M,MK)	Wykorzystanie danych źródłowych	Kwiecień (n)		Październik (n)	
		Rok n-1	Rok n-2	Rok n-1	Rok n-2
	Sprawozdawczość budżetowa				
	Zbiorcza				
M	(1) Bieżące dochody i wydatki	ND/NS	D/S	D/S	D/S
M	(2) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki	ND/NS	D/S	D/S	D/S
M	(3) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki oraz transakcje finansowe	ND/NS	D/S	D/S	D/S
M	(4) Bilanse	ND/NS	D/S	D/S	D/S
	Szczegółowa				
M	(5) Bieżące dochody i wydatki	D/S	D/S	D/S	D/S
M	(6) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki	D/S	D/S	D/S	D/S
M	(7) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki oraz transakcje finansowe	D/S	D/S	D/S	D/S
M	(8) Bilanse	D/S	D/S	D/S	D/S
	Sprawozdania finansowe				
	(9) Rachunki zysków i strat	ND/NS	ND/NS	ND/NS	ND/NS
M	(10) Bilanse		D/S	D/S	D/S
	Pozostała sprawozdawczość				
	(11) Badania statystyczne				
M	<i>Instytucje kultury</i>	ND/NS	D/S	D/S	D/S
	(12) Inne:				
M	<i>Instytucje ochrony zdrowia</i>	ND/NS	D/S	D/S	D/S

2b) Powody nie wykorzystywania dostępnych raportów księgowych i kryteria dla wyboru tylko jednego z nich (zgodność ze źródłami danych wykorzystywanymi w innych podsektorach, zasadą memorialową, itd.), jeśli są dostępne dwa różne raporty księgowe dla tej samej jednostki

Przypadek taki nie występuje.

2c) Uzupełniające kodowanie danych źródłowych poprzez podanie informacji o sektorze kontrpartnerskim

Patrz 2.1.1c)

2d) Uzupełniające informacje, których nie ma w sprawozdaniach finansowych podczas zestawiania rachunków narodowych zgodnie z metodologią ESA 95

Uzupełniające informacje nieodzwierciedlone w sprawozdawczości budżetowej i w sprawozdaniach finansowych są uzyskiwane dla następujących jednostek:

- *instytucje kultury,*
- *publiczne instytucje ochrony zdrowia.*

Zakres informacji - patrz 4.1.2f).

2e) Zgodność klasyfikacji stosowanej dla pozostałych instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym i dla pozostałych jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych

Patrz 2.1.1e)

2f) Źródło (bezpośrednie lub pośrednie) danych bazowych wymaganych przez krajowy urząd statystyczny

Dane bazowe dotyczące lokalnych instytucji kultury (bilanse, rachunki zysków i strat) są zbierane i agregowane przez GUS (badania statystyczne).

Dane dotyczące lokalnych instytucji ochrony zdrowia (bilanse oraz rachunki zysków i strat) są zbierane przez Ministerstwo Zdrowia i przekazywane do GUS w formie zagregowanej.

Uzupełniającymi źródłami danych są kwartalne sprawozdania RB-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, a także kwartalne sprawozdania Rb-N o stanie należności.

2g) Charakter źródeł danych – kasowe, memorialowe, mieszane

Patrz tablica 4.

2h) Okoliczności, w jakich dane dostępne ze źródeł podstawowych są konsolidowane

Okoliczność taka nie występuje.

2i) Zmiany w rachunkowości przewidywane w bliskiej przyszłości, (jeśli są takie)

Żadne zmiany w rachunkowości nie są przewidywane w bliskiej przyszłości.

4.1.3 Dane dla roku n-1 notyfikowane w kwietniu roku n – szczegółowe wyjaśnienie

i) Wspólne źródła danych stosowane dla danych ostatecznych i wstępnych dla roku n-1 w pierwszej notyfikacji

Źródła danych stosowane dla danych ostatecznych i wstępnych dla roku n-1 są te same w kwietniowej i październikowej notyfikacji.

ii) Źródła danych stosowane szczególnie w kontekście pierwszej notyfikacji

Nie stosowane.

iii) Metody estymacji, które mogą być stosowane w kontekście pierwszej notyfikacji

Ze względu na brak danych rzeczywistych w kwietniu, metody szacunkowe muszą być stosowane dla następujących instytucji: publicznych instytucji ochrony zdrowia oraz instytucji kultury. Szacunki dokonywane są w oparciu o analizę długookresowych serii danych historycznych i prognozy Ministerstwa Finansów.

4.1.4 Proces audytu

I) Dane wykorzystane do obliczenia deficytu/nadwyżki podsektora instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym, które zostały poddane procesowi audytu

Patrz 2.1.4 I

II) Włączenie wniosków z procesu audytu do rachunków narodowych

Patrz 2.1.4 II

4.2 Traktowanie danych

4.2.1 Dane wstępne i dane ostateczne

a) Oryginalne źródła danych stosowanych jako dane wyjściowe

Sprawozdania budżetowe (wydatki i dochody) pozyskiwane z Ministerstwa Finansów są oryginalnym źródłem danych.

b) Transakcje finansowe, które mogą być zawarte w rachunkach instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym, a które są wyłączone z tablicy 2 notyfikacji

Nie występują.

c) Informacje i metody wykorzystywane dla przejścia na kasę/memoriał dla pozycji innych niż odsetki

Patrz 2.2.1 b) w części dotyczącej podatków bezpośrednich. Wprowadzona metoda została uzgodniona przez Grupę Roboczą ds. Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych.

d) Źródła i metody stosowane przy obliczaniu odsetek na bazie memorialowej

Dla głównych jednostek instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym dane o odsetkach na bazie memorialowej są obliczane przy użyciu wartości kasowych korygowanych w oparciu o informacje o należnościach i zobowiązaniach pochodzące ze sprawozdawczości budżetowej z MF.

Dla pozostałych instytucji samorządowych dane o odsetkach są dostępne bezpośrednio na bazie memorialowej.

e) Informacje o pozostałych kwotach do otrzymania/zapłacenia, które mogą być zawarte w danych o finansach publicznych

Informacje o pozostałych kwotach do otrzymania/zapłacenia, które mogą być zawarte w danych o finansach publicznych:

- wzrost należności/zobowiązań ze sprawozdawczości budżetowej,*
- kasowe/memorialowe korekty dla podatków bezpośrednich (patrz 2.2.1 b).*

f) Źródła i metody korekt dla jednostek klasyfikowanych wewnątrz lub poza podsektorem instytucji samorządowych szczebla lokalnego

W celu ujęcia w notyfikacji wyników takich podmiotów, jak: samorządowe instytucje ochrony zdrowia, samorządowe instytucje kultury oraz fundusze celowe (takie jak: Lokalne Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Lokalne Fundusze Ochrony Gruntów Rolnych, Lokalne Fundusze Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym) stosowana jest następująca pozycja: „zobowiązania netto (-) lub należności netto (+) innych podmiotów szczebla lokalnego”. Pozycja ta zawiera zobowiązania netto lub należności netto ww. podmiotów. Bilanse tych jednostek są zestawiane na bazie memorialowej.

Dane są dostarczane przez Ministerstwo Finansów, Główny Urząd Statystyczny i inne podmioty.

g) Inne korekty wprowadzane regularnie

Umorzenia długu gwarantowanego przez Lokalny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

h) Źródła informacji stosowanych dla transakcji, które wymagają szczególnej uwagi (w przypadkach, gdy nie są one bezpośrednio identyfikowalne w danych dla sektora finansów publicznych): przejęcie długu, umorzenie długu, prywatyzacja, sekurytyzacja i zastrzyk kapitałowy dla podmiotów będących własnością instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym

Informacje o przejęciu długu, umorzeniu długu i prywatyzacji są pozyskiwane ze sprawozdawczości budżetowej z Ministerstwa Finansów.

4.2.2 Proces rewizji

Kroki w procesie rewizji, po pierwszej notyfikacji.

Patrz 2.2.2

5. Fundusze ubezpieczeń społecznych

Niniejsza część opisuje dostępność i stosowanie głównych źródeł danych podsektora Funduszy Ubezpieczeń Społecznych (S.1314) według typu jednostki oraz korekt dokonywanych w celu dostosowania do definicji ESA95. Część ta ukazuje także postępowanie z danymi wstępnymi i ostatecznymi oraz proces rewizji danych.

5.1 Dostępność i wykorzystywanie źródeł danych

5.1.1 Źródła danych: Fundusze Ubezpieczeń Społecznych

1a) Informacje dostępne /wykorzystywane dla tego podsektora dla ostatniego roku sprawozdawczego (n-1) i dla roku poprzedniego (n-2) notyfikowane w kwietniu i październiku roku n :

Tablica 5 – Wykorzystanie danych źródłowych ¹

Zasady księgowania (K,M,MK)	Wykorzystanie danych źródłowych	Kwiecień (n)		Październik (n)	
		Rok n-1	Rok n-2	Rok n-1	Rok n-2
	Sprawozdawczość budżetowa				
	Zbiorcza				
M	(1) Bieżące dochody i wydatki	DS	DS	DS	DS
M	(2) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki	DS	DS	DS	DS
M	(3) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki oraz transakcje finansowe	DS	DS	DS	DS
	(4) Bilanse	DS	DS	DS	DS
	Szczegółowa				
M	(5) Bieżące dochody i wydatki	DS	DS	DS	DS
M	(6) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki	DS	DS	DS	DS
M	(7) Bieżące i kapitałowe dochody i wydatki oraz transakcje finansowe	DS	DS	DS	DS
M	(8) Bilanse	DS	DS	DS	DS
	Sprawozdania finansowe				
M	(9) Rachunki zysków i strat	DS	DS	DS	DS
M	(10) Bilanse	DS	DS	DS	DS
	Pozostała sprawozdawczość				
	(11) Badania statystyczne	ND/NS	ND/NS	ND/NS	ND/NS
	(12) Inne	ND/NS	ND/NS	ND/NS	ND/NS

1b) Powody nie wykorzystywania dostępnych raportów księgowych i kryteria dla wyboru tylko jednego z nich (zgodność ze źródłami danych wykorzystywanymi w innych podsektorach, zasadą memoriałową, itd.), jeśli są dostępne dwa różne raporty księgowe dla tej samej jednostki

Przypadek taki nie występuje.

¹ D/S (dostępne/stosowane), D/NS (dostępne/nie stosowane), ND/NS (nie dostępne/nie stosowane)
K (kasowa), M (memoriałowa), MK (mieszana, kasowo-memoriałowa)

1c) Uzupelniajace kodowanie danych zrodlowych poprzez podanie informacji o sektorze kontrpartnerskim

Patrz 2.1.1c)

1d) Uzupelniajace informacje, ktorzych nie ma w sprawozdaniach finansowych podczas zestawiania rachunkow narodowych zgodnie z metodologia ESA 95

Nie sa pozyskiwane informacje uzupelniajace.

2e) Zgodnosc klasyfikacji stosowanej w tym podsektorze i dla pozostalych jednostek sektora instytucji rzadowych i samorzadowych

Patrz 2.1.1e).

2f) Zrodlo (bezposrednie lub posrednie) danych bazowych wymaganych przez krajowy urzad statystyczny

GUS pozyskuje dane dla:

- Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i zarządzanych przez nią funduszy, funduszy zarządzanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Pracy – z Ministerstwa Finansów,*
- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i funduszy, którymi zarządza ZUS – bezpośrednio z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,*
- Narodowego Funduszu Zdrowia – bezpośrednio z Narodowego Funduszu Zdrowia.*

1g) Charakter danych zrodlowych – kasowe, memorialowe, mieszane

Patrz tablica 5.

1h) Okolicznosci, w jakich dane dostepne ze zrodel podstawowych sa konsolidowane

Okolicznosc taka nie wystepuje.

1i) Zmiany w rachunkowosci przewidywane w bliskiej przyszlosci, (jesli sa takie)

Zadne zmiany w rachunkowosci nie sa przewidywane w bliskiej przyszlosci.

5.1.2 Dane dla roku n-1 notyfikowane w kwietniu roku n – szczegolowe wyjasnienie

i) Wspolne zrodla danych stosowane dla danych finalnych i wstepnych dla roku n-1 w pierwszej notyfikacji.

Zrodla danych stosowane dla danych ostatecznych i wstepnych dla roku n-1 sa te same w kwietniowej i pazdziernikowej notyfikacji.

ii) Zrodla danych stosowane szczegolnie w kontekscie pierwszej notyfikacji

Nie stosowane.

iii) Metody estymacji, które mogą być stosowane w kontekście pierwszej notyfikacji

Nie stosowane

5.1.3 Proces audytu.

I) Dane wykorzystane do obliczenia deficytu/nadwyżki podsektora funduszy ubezpieczeń społecznych, które zostały poddane procesowi audytu

Patrz 2.1.4 I

II) Włączenie wniosków z procesu audytu do rachunków narodowych

Patrz 2.1.4 II

5.2 Traktowanie danych

5.2.1 Dane przybliżone i dane ostateczne

a) Oryginalne źródła danych wykorzystywane jako podstawa szacunków

- „Rocznik ubezpieczeń i funduszy emerytalnych” oraz „Biuletyn roczny. Rynek ubezpieczeń” publikowane przez Komisję Nadzoru Finansowego,
- „Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa” publikowane przez Ministerstwo Finansów,
- Rachunek zysków i strat Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- Sprawozdania z dochodów i wydatków funduszy zarządzanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- Rachunek zysków i strat Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- Sprawozdania o dochodach i wydatkach funduszy zarządzanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- Rachunek zysków i strat Narodowego Funduszu Zdrowia.

Uzupełniającymi źródłami danych są kwartalne sprawozdania RB-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, a także kwartalne sprawozdania Rb-N o stanie należności.

b) Korekty transakcji finansowych w danych źródłowych jednostek stosowane dla jednostek sklasyfikowanych w podsektorze funduszy ubezpieczeń społecznych

Nie ma potrzeby korekty transakcji finansowych w danych źródłowych stosowanych dla jednostek sklasyfikowanych w podsektorze funduszy ubezpieczeń społecznych.

c) Informacje i metody stosowane dla korekt kasowych/memoriałowych (z wyłączeniem odsetek) dla składek socjalnych i świadczeń społecznych

Dane wykorzystywane dla rejestracji składek na ubezpieczenia społeczne pochodzą z Ministerstwa Finansów i z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Składki na ubezpieczenia społeczne są rejestrowane na bazie memorialowej a następnie korygowane współczynnikiem nieściągalności. Współczynnik nieściągalności jest obliczany następująco:

100% - wpłaty gotówkowe/(kwoty z naliczeń i deklaracji - umorzenia ustawowe)*100%
Kwoty umorzeń ustawowych są rejestrowane w pozycji transfery kapitałowe.

d) Źródła i metody stosowane dla obliczania odsetek na bazie memorialowej, gdy dane źródłowe zawierają jedynie informacje na bazie kasowej

Wszystkie dane są na bazie memorialowej, dlatego też nie ma potrzeby dostosowań do memoriału w podsektorze funduszy ubezpieczeń społecznych.

e) Informacje o pozostałych kwotach do otrzymania/zapłacenia, które mogą być zawarte w danych o finansach publicznych

Pozostałe kwoty zawierają kwoty składek oszacowanych, ale nigdy nie zebranych, obliczane przy użyciu współczynnika nieściągalności (patrz 5.2.1c).

f) Inne korekty wprowadzane regularnie

Inne korekty wprowadzane regularnie dotyczą ustawowych umorzeń składek.

5.2.2 Proces rewizji

Kroki w procesie rewizji, po pierwszej notyfikacji

Patrz 2.2.2

6. Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

6.1 Dane nieostateczne i dane ostateczne

a) Korekty danych źródłowych, które mogą być potrzebne w celu oszacowania długu zgodnie z regułami EDP określonymi dla każdego podsektora sektora instytucji rządowych i samorządowych

Patrz 6.1 b)

b) Źródła informacji wykorzystywane przy konsolidacji długu i wycenie udziałów na poziomie każdego podsektora sektora instytucji rządowych i samorządowych (przepływy wewnętrzne i pozycje) oraz na poziomie sektora instytucji rządowych i samorządowych (przepływy zewnętrzne i pozycje).

Dane dotyczące długu Skarbu Państwa są rejestrowane przez Departament Długu Publicznego Ministerstwa Finansów. Informacje o skarbowych papierach wartościowych będących w obiegu są gromadzone na zasadzie security-by-security tj. zindywidualizowanej informacji o pojedynczych papierach wartościowych.

Wszystkie dodatkowe dane niezbędne do określenia długu rządowego są gromadzone i przetwarzane na podstawie dwóch rozporządzeń wydanych przez Ministra Finansów: z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz z 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

Zebrane dane pozwalają na zestawienie długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, jak również długu wszystkich trzech jego podsektorów przed i po konsolidacji. Ponadto dane te umożliwiają wyjaśnienie zmian długu rządowego pomiędzy dwoma okresami sprawozdawczymi (z wyjątkiem instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym).

c) Wykorzystanie rachunków finansowych do zestawienia tablicy 3 notyfikacji, w zakresie aktywów i pozostałych pasywów

Rachunki finansowe są częściowo wykorzystywane w tablicy 3 EDP.

d) Źródła informacji dla korekt dotyczących transakcji na instrumentach dłużnych, które nie są wyceniane w wartości nominalnej, dla każdego podsektora sektora instytucji rządowych i samorządowych

Wszystkie informacje odnośnie korekt dotyczących transakcji na instrumentach dłużnych, które nie są wyceniane w wartości nominalnej są otrzymywane z Departamentu Długu Publicznego Ministerstwa Finansów.

e) Źródła informacji stosowanych dla korekt dotyczących zmiany w długu nominalnym, która nie jest rezultatem transakcji (lub zmiany wielkości), dla każdego podsektora w sektorze instytucji rządowych i samorządowych

Wyjaśnienie zmiany długu sektora instytucji rządowych i samorządowych pomiędzy dwoma okresami sprawozdawczymi jest możliwe dla wszystkich instytucji rządowych i samorządowych z wyjątkiem lokalnych instytucji samorządowych. Informacje te są otrzymywane z Departamentu Długu Publicznego Ministerstwa Finansów.

6.2 Dane dla roku n-1 notyfikowane w kwietniu roku n

a) Źródła danych, które mogą stosowane szczególnie w kontekście pierwszej notyfikacji

Źródła danych stosowanych w notyfikacji kwietniowej (w roku n) są następujące:

1) Dług Skarbu Państwa

Rok n-1 dane ostateczne z bazy danych Ministerstwa Finansów,

2) Dług innych jednostek

Rok n-1 dane wstępne gromadzone przez Ministerstwo Finansów i Główny Urząd Statystyczny na podstawie rozporządzeń wymienionych w punkcie 6.1 b).

b) Metody estymacji, które mogą być stosowane w kontekście pierwszej notyfikacji

Nie są stosowane metody estymacji.

c) Kroki w procesie rewizji danych, po pierwszej notyfikacji

Dane stosowane w kwietniowej notyfikacji (patrz 6.2a) są korygowane w notyfikacji październikowej na bazie zrewidowanych informacji przysłanych przez Departament Długu Publicznego Ministerstwa Finansów.

7. Problemy specyficzne

7.1 Kontrakty długoterminowe pomiędzy podmiotami publicznymi a podmiotami prywatnymi

7.1.1. Identyfikacja i źródła danych o długoterminowych kontraktach pomiędzy podmiotami publicznymi a podmiotami prywatnymi (PPP).

Sprawozdania kwartalne Rb-Z-PPP dotyczące zobowiązań wynikających z kontraktów w zakresie partnerstwa publiczno-prywatnego

7.1.2 Alternatywne źródła danych w przypadkach braku odpowiedniego ich zakresu lub wiarygodności

Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej,, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oraz pozostałe jednostki sektora instytucji rządowych i samorządowych zaangażowane w partnerstwo publiczno-prywatne.

7.1.3 Terminologia stosowana dla PPP w języku narodowym i korespondencja w języku angielskim

W języku polskim: partnerstwo publiczno-prywatne.

W języku angielskim: public-private partnership

7.1.4 Agencja, organizacja, stowarzyszenie działające szczególnie z PPP

Nie występuje w Polsce agencja zajmująca się wyłącznie zagadnieniami PPP.

Najważniejszymi podmiotami zajmującymi się zagadnieniami PPP w zakresie swej działalności są:

- Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej,;*
- Ministerstwo Finansów, Departament Gospodarki Narodowej w zakresie dróg publicznych,*
- Ministerstwo Finansów, Departament Gwarancji i Poręczeń w zakresie pozostałych PPP*

7.1.5 Instrumenty prawne, w tym ustawy, regulacje i rozporządzenia zarządzające lub regulujące PPP

Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. Nr 19 z 2009 r., poz.100)

7.2 Kontrakty długoterminowe dotyczące sprzętu wojskowego

7.2.1 Umowy stosowane przez siły zbrojne przy zamawianiu wyposażenia:

Zazwyczaj polskie siły zbrojne stosują tylko jeden typ kontraktu: ceny stałe. W tego typu umowach, płatności są dokonywane tylko po dostawie towarów/usług lub po wykonaniu określonego etapu (kamień milowy) kontraktu. Umowy wieloletnie są zawsze dzielone na roczne etapy, a płatności są dokonywane nie wcześniej niż po dostawie towarów/usług lub po wykonaniu etapu w danym roku. Dla przykładu jeden z największych kontraktów dla polskich sił zbrojnych obejmuje dostawę kilkuset transporterów opancerzonych w latach 2004-2013. Umowa wyszczególnia z góry, ile transporterów będzie dostarczanych każdego roku. Płatności są dokonywane wyłącznie po dostawie pojedynczego transportera lub partii

pojazdów. Okres pomiędzy dostawą a płatnością jest tak krótki, że nie wpływa on na transakcję, jak również na wartość pozostałych kwot do zapłacenia w danych rocznych. Możliwe jest, na poczet realizacji kontraktów, udzielanie kontrahentom przedpłat, jakkolwiek nie mogą one przekroczyć wartości kontraktu przypadającej na dany rok i w uzasadnionych przypadkach nie muszą być rozliczane do końca tego samego roku.

Nie występuje różnica pomiędzy kontraktami zawieranymi przez polskie siły zbrojne z sektorem rządowym oraz z prywatnymi kontrahentami przemysłowymi. Polskie siły zbrojne generalnie nie mogą stosować żadnej formy pomocy państwa w stosunku do jakichkolwiek kontrahentów.

Polskie siły zbrojne generalnie nie posiadają jakichkolwiek długoterminowych kontraktów leasingowych i nie otrzymują żadnych istotnych towarów/usług poprzez wyspecjalizowane agencje międzynarodowe.

7.2.2 Przypadki wątpliwe dotyczące klasyfikowania niektórych towarów jako towarów militarnych lub jako innego sprzętu użytkowanego przez siły zbrojne

Występują pewne przypadki graniczne dotyczące polskiej klasyfikacji:

- budowle i wyposażenie wykorzystywane przez wojsko (podobne do użytkowanych przez producentów cywilnych) takie jak lotniska, nabrzeża, drogi i szpitale ;
- lekkie uzbrojenie i opancerzone pojazdy używane przez jednostki poza militarne;
- mieszkania wojskowe;
- szkoły wojskowe.

7.2.3 Rejestrowanie wpływu wyżej wymienionych kontraktów na wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych

Zgodnie z krajową metodologią, kontrakty podpisywane przez polskie siły zbrojne mają wpływ na wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych w momencie płatności tj. zawsze po dostawie towarów/usług lub wykonaniu określonego etapu kontraktu.

Tym niemniej wydatki militarne są rejestrowane w rachunkach narodowych w momencie dostawy (zgodnie z decyzją 31/2006 Eurostatu).

7.2.4 Informacje dostępne dla uwzględnienia wyżej wymienionych kontraktów w rachunkach narodowych

Miesięczne dane kasowe są dostępne ze sprawozdawczości budżetowej. Ponadto informacje o płatnościach gotówkowych, dostawach, jak również innych należnościach i innych zobowiązaniach pochodzą z Ministerstwa Obrony Narodowej.

7.3 Systemy emerytalne

7.3.1 Definicje emerytur

Następujące kody stosowane są do klasyfikacji zakresu systemów emerytalnych:

1) renty inwalidzkie	(niezdolność do pracy)
2) wcześniejsza emerytura z tytułu niezdolności do pracy	(niezdolność do pracy)
3) emerytura	(wiek)

- 4) emerytura antycypowana (wiek)
 5) emerytura częściowa (wiek)
 6) renty rodzinne (dziedziczenie)
 7) wcześniejsze świadczenia emerytalne z tytułu warunków rynku pracy (bezrobocie)

Kategorie 4, 5 oraz 7 wymienione wyżej nie wchodzą w rozumieniu krajowym do interpretacji określenia „emerytury”. Kategorie te nie istnieją w polskim prawie.

W Polsce nie występują świadczenia nazywane: „wcześniejsze świadczenia emerytalne z tytułu warunków rynku pracy”. Występuje jedynie „świadczenie przedemerytalne”. Świadczenie to nie jest uważane za emeryturę, ale za specjalny rodzaj świadczenia dla bezrobotnych (finansowany ze specjalnego funduszu).

7.3.2 Klasyfikacja systemów emerytalnych

Poniższa tabela zawiera listę systemów emerytalnych w Polsce. Klucz do kodowania „Zakresu” można także znaleźć w sekcji 7.3.1 powyżej, a do symbolizacji „Systemu” - pod tabelą.

	Nazwa systemu	Zakres	System
1	Powszechny system ubezpieczeń społecznych (dla 2006 r.)	1. emerytury z Otwartych Funduszy Emerytalnych (OFE) /3/ i emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) /3/ wcześniejsze świadczenia emerytalne z tytułu niezdolności do pracy /2/	A
		2. renty inwalidzkie /1/	A
		3. renty rodzinne /6/	A
2	Świadczenia przedemerytalne i system zasiłków (na koniec 2006 r.)	1. świadczenie przedemerytalne /7- z zastrzeżeniem wyjaśnień zawartych w sekcji 7.3.1/	A
		2. zasiłek przedemerytalny /7- z zastrzeżeniem wyjaśnień zawartych w sekcji 7.3.1/	A
3	Rolniczy system ubezpieczeń społecznych (Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego - KRUS) (dla 2006)	1. emerytury /3/	A
		2. renty inwalidzkie /1/	A
		3. renty rodzinne /6/	A
4	Pracownicze programy emerytalne (dla 2006)	Emerytury /3/ lub świadczenie jednorazowe	B

Symbolizacja klasyfikacji systemów emerytalnych:

- A. systemy ubezpieczeń społecznych;
 B. prywatne systemy kapitałowe administrowane przez firmy ubezpieczeniowe lub autonomiczne fundusze emerytalne;
 C. prywatne systemy kapitałowe prowadzone przez pracodawców, utrzymujące specjalne rezerwy (oddzielone od innych rezerw);
 D. prywatne systemy nie kapitałowe prowadzone przez pracodawców (bez specjalnych rezerw);
 E. pomoc socjalna;
 F. inne ubezpieczenia.

7.3.3 Klasyfikacja systemów emerytalnych ubezpieczeń społecznych

Aktualnie nie ma w Polsce żadnego systemu, którego uczestnikami byłiby niepracujący i bezrobotni. Poziom składek do funkcjonujących systemów w zasadzie zależy od wynagrodzeń.

Generalnie w systemie ubezpieczeń społecznych jest możliwość dobrowolnej kontynuacji ubezpieczenia przez 8 lat po zakończeniu zatrudnienia. W przypadku kilku kategorii osób jest możliwość dobrowolnego przystąpienia do ubezpieczenia. Z oczywistych powodów to nie odnosi się do systemów zawartych w podkategorii E i F w klasyfikacji systemów emerytalnych, gdzie udział jest niezależny od zatrudnienia.

Żaden z systemów emerytalnych w Polsce nie obejmuje całego społeczeństwa i nie ma też systemu emerytalnego stworzonego specjalnie dla urzędników służby cywilnej. Sędziowie i prokuratorzy pozostają poza systemem - kiedy są emerytowani, otrzymują uposażenie w stanie spoczynku.

W starym systemie emerytalnym, (który został zmieniony) znajdują się uregulowania dla niektórych zawodów. W tym „starym systemie” pozostały osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r., które nie zdecydowały się na przystąpienie do pełnego „nowego systemu emerytalnego” – włączając Otwarte Fundusze Emerytalne (obligatoryjny filar kapitałowy). Dlatego system ten jest wygasający. Te szczególne regulacje dotyczą następujących grup zawodowych: urzędników służby cywilnej, nauczycieli, żołnierzy, policjantów i pracowników więziennictwa.

Systemy emerytalne zakładane przez pracodawców na podstawie Ustawy o pracowniczych programach emerytalnych należą do podkategorii B. Systemy te są zakładane przez pracodawców, ale zarządzane przez firmy ubezpieczeniowe, fundusze wzajemne oraz autonomiczne fundusze emerytalne. Określenie „zarządzane” oznacza w tym przypadku: bezpośrednią odpowiedzialność za politykę inwestycyjną funduszy. Pozwala to na rozróżnienie analizowanej podkategorii B od podkategorii C, definiowanej jako „prywatne systemy emerytalne kierowane przez pracodawców, którzy utrzymują specjalne rezerwy (oddzielone od innych rezerw)”. W tym ostatnim przypadku, pracodawca jest bezpośrednio odpowiedzialny za inwestowanie funduszy systemu.

Pracownicy i właściciele firm, w których są utworzone prywatne systemy kapitałowe kierowane przez pracodawców mogliby być potencjalnie, zgodnie z tą definicją, uczestnikami w systemie. Objęta systemem populacja zawiera osoby, które są zatrudnione w firmach, w których działają tego rodzaju systemy, jeżeli osoby te zdecydowały się w nich uczestniczyć. Z zasady, zarówno rząd jak i pracodawcy zachęcają do uczestnictwa w tego rodzaju systemie.

W Polsce nie ma instytucji niekomercyjnych, które zachęcają (lub obligują) do uczestnictwa w społecznych systemach ubezpieczeń społecznych. Koncepcja „towarzystw świadczeń wzajemnych” obejmuje w Polsce także towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych działające na bazie Ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Polski „stary system emerytalny” jest systemem o zdefiniowanym świadczeniu i sektor instytucji rządowych i samorządowych był właścicielem funduszy. „Nowy system emerytalny” składa się z dwóch części: repartycyjnej (umowa pokoleniowa) oraz ze składnika kapitałowego. Obie części są oparte na składce zdefiniowanej. Pierwszy składnik jest wspierany przez Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, który jest publiczny. Drugi składnik (kapitałowy) jest wspierany przez Otwarty Fundusz Emerytalny.

Od roku 1999, kiedy wprowadzona została reforma systemu emerytalnego, ZUS pobierał składki na ubezpieczenia społeczne i dzielił je na dwie części: składnik pozostający w ZUS (12,22%) i składnik odprowadzany do Otwartych Funduszy Emerytalnych (7,3%). Zgodnie z nowelizacją Ustawy o funkcjonowaniu systemu ubezpieczeń społecznych przyjętą przez Sejm RP w marcu 2011 r., składka na ubezpieczenie społeczne odprowadzana do Otwartych Funduszy Emerytalnych została, od 1 maja 2011 r., obniżona z 7,3% do 2,3% (ta zmiana obowiązuje do 31 grudnia 2012 r.). Pozostałe 5% składki jest rejestrowane na „subkoncie” zarządzanym przez ZUS, na którym gromadzone są informacje o zrewaloryzowanej kwocie składek. Składki nie są inwestowane w instrumenty finansowe. Z tego względu „subkonto” są traktowane jako nie kapitałowe. ZUS nie będzie wykazywał zobowiązań dot. „subkont” w swoich własnych sprawozdaniach finansowych oraz korespondującej należności rządu dot. zasobów dla wypłacania przyszłych emerytur. Traktowanie „subkont” było przedmiotem metodologicznego zalecenia Eurostatu.

W 2013 r., część składki na ubezpieczenia społeczne kierowana do Otwartych Funduszy Emerytalnych wzrosła do poziomu 2,8%, w 2014 r. do 3,1% i w latach 2015-2016 do 3,3%.

W składniku repartycyjnym polskiego systemu emerytalnego znajduje się mechanizm kapitalizacji składnika. Jest to związane ze stworzeniem tzw. „Funduszu Rezerwy Demograficznej”. Płatności do tego funduszu są dokonywane jako składowe bieżących składek do części repartycyjnej systemu. Aktywa będą wykorzystane w okresie pogorszenia sytuacji demograficznej. W rachunkach narodowych aktywa są brane pod uwagę w podsektorze ubezpieczeń społecznych.

Polski system ubezpieczeń społecznych nie jest w pełni zgodny ze standardową interpretacją nazewnictwa ESA95 odnośnie systemów zdefiniowanych świadczeń i zdefiniowanych składek. W komponencie repartycyjnym kwoty na rachunkach indywidualnych są waloryzowane, a w komponencie kapitałowym są zwiększane poprzez inwestowanie. Oba składniki oparte są na zasadzie zdefiniowanej składki, jako iż termin ten jest zrozumiały dla ekspertów ds. emerytur na całym świecie. W standardowym/kapitałowym oraz niekapitałowym systemie składki zdefiniowanej bieżąca wartość rynkowa aktywów funduszy stanowi ich zobowiązania. W polskim systemie budżet państwa gwarantuje minimalny poziom świadczenia emerytalnego z obu obligatoryjnych komponentów. Oznacza to, że budżet państwa zapewnia wypłatę świadczeń na poziomie minimalnej emerytury osobom, które nie zgromadziły wystarczającej kwoty funduszy z obu części (repartycyjnej i kapitałowej).

W polskim systemie emerytalnym ryzyko inwestycyjne jest po stronie jednostek uczestników wspierających system oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych.

7.3.4 Definicja systemów ubezpieczeń społecznych

Patrz 7.3.3.

7.3.5 Klasyfikacja jednostek instytucjonalnych wspierających systemy emerytalne. Przypadki graniczne

Systemy emerytalne w Polsce są klasyfikowane wg podsektorów następująco:

Sektory/podsektory instytucjonalne		Kategorie systemów emerytalnych					
		A	B	C	D	E	F
Nazwa	Kod ESA95						

Sektory/podsektory instytucjonalne		Kategorie systemów emerytalnych					
		<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>F</i>
<i>Nazwa</i>	<i>Kod ESA95</i>						
<i>Przedsiębiorstwa</i>	<i>S.11</i>	<i>XX</i>	<i>TAK</i>			<i>TAK</i>	
<i>Bank centralny</i>	<i>S.121</i>	<i>XX</i>				<i>TAK</i>	
<i>Pozostałe finansowe instytucje pieniężne</i>	<i>S.122</i>	<i>XX</i>					
<i>Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, z wyjątkiem instytucji ubezpieczeniowych i funduszy emerytalnych</i>	<i>S.123</i>	<i>XX</i>					
<i>Pomocnicze instytucje finansowe</i>	<i>S.124</i>	<i>XX</i>	<i>TAK</i>				
<i>Instytucje ubezpieczeniowe i emerytalne</i>	<i>S.125</i>	<i>XX</i>	<i>TAK</i>				<i>TAK</i>
<i>Instytucje rządowe na szczeblu centralnym</i>	<i>S.1311</i>	<i>TAK</i>	<i>XX</i>			<i>TAK</i>	
<i>Instytucje rządowe i samorządowe na szczeblu pośrednim</i>	<i>S.1312</i>	<i>XX</i>	<i>XX</i>	<i>XX</i>	<i>XX</i>	<i>XX</i>	<i>XX</i>
<i>Instytucje samorządowe na szczeblu lokalnym</i>	<i>S.1313</i>		<i>XX</i>			<i>TAK</i>	
<i>Fundusze ubezpieczeń społecznych</i>	<i>S.1314</i>		<i>XX</i>				
<i>Gospodarstwa domowe</i>	<i>S.14</i>	<i>XX</i>					
<i>Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych</i>	<i>S.15</i>	<i>XX</i>				<i>TAK</i>	
<i>Zagranica</i>	<i>S.2</i>					<i>TAK</i>	

Symbole klasyfikacji systemów emerytalnych znajdują się w sekcji 7.3.2.

Co się tyczy przypadków granicznych, istnieje w Polsce system emerytalny bazujący na zasadzie ubezpieczenia społecznego. Jako taki mógłby być traktowany system otwartych funduszy emerytalnych. Spełnia on warunki w zakresie bazowego świadczenia emerytalnego. Nowy system emerytalny w Polsce został skonstruowany w taki sposób, że podstawowe świadczenie emerytalne będzie pochodzić zarówno ze składnika repartycyjnego, jak i kapitałowego. Obie części bazują na zasadzie zdefiniowanej składki. Z tego względu, w kontekście rozważanych warunków moglibyśmy brać pod uwagę tylko ryzyko inwestycyjne w kapitałowej części systemu.

Minimalny poziom świadczeń emerytalnych z obu obligatoryjnych komponentów (repartycyjnego i kapitałowego) jest gwarantowany przez państwo. Z tego względu system oparty jest na zasadzie solidarności społecznej.

7.4 Gwarancje

Lista typowych rodzajów beneficjentów gwarancji/poreczeń innych niż przedsiębiorstwa publiczne:

- banki krajowe
- polskie koleje,
- przedsiębiorstwa budujące autostrady,
- spółdzielnie mieszkaniowe,
- elektrownie.

7.4.1 Traktowanie nowo udzielonych gwarancji.

Zgodnie z polskimi regulacjami prawnymi wszystkie zobowiązania Skarbu Państwa wynikające z udzielonych gwarancji i poręczeń są zobowiązaniami potencjalnymi (niewymagalnymi) i są ujmowane jako pozycje pozabilansowe. Stan nieuregulowanych gwarancji/poreczeń przedstawia kwotę potencjalnych (niewymagalnych) zobowiązań, którą gwarant/poreczyciel (reprezentowany przez Ministra Finansów) posiada i która musiałaby być spłacona (do końca „życia” gwarancji/poreczenia, tj. ok. 2040 r.) przez Ministra Finansów, w przypadku gdyby wszyscy dłużnicy staliby się niezdolni do samodzielnej obsługi gwarantowanych/poreczonych zobowiązań. Jednostki, których dług jest gwarantowany/poreczony przez Skarb Państwa są podmiotami zarówno publicznymi, jak i niepublicznymi.

7.4.2 Traktowanie wezwań do realizacji gwarancji (niespłaconych w ciągu tego samego roku przez dłużnika)

W przypadku wezwania do realizacji gwarancji/poreczenia, potencjalne zobowiązanie w kwocie z wezwania, staje się wymagalne i Minister Finansów spłaca ten dług natychmiast (zazwyczaj w ciągu 14-21 dni od daty otrzymania wezwania). W większości przypadków wezwanie do spłaty dotyczy jednej raty (lub jej części) i/lub odsetek od pożyczki/kredytu i tylko ta kwota staje się wymagalna, a nie cała kwota pożyczki/kredytu pozostającego do spłaty. Sporadycznie zdarza się, że Minister Finansów musi uregulować dług jednorazowo w całości, np. z powodu wypowiedzenia umowy kredytowej/pożyczki, lub spłacać go regularnie za dłużnika (obsługa długu przez Skarb Państwa). W takich sytuacjach zgodnie z metodologią ESA95 Skarb Państwa przejmuje obsługę długu w całości. Każde wezwanie do zapłaty jest rozpatrywane oddzielnie. W większości przypadków wynika ono z przejściowej trudnej sytuacji finansowej podmiotu, co skutkuje uregulowaniem przez Skarb Państwa jednej wymagalnej raty kredytu/pożyczki a resztę zobowiązań przedsiębiorstwo spłaca samodzielnie. Wezwania do realizacji gwarancji jak i przejęcia długu są traktowane w notyfikacji EDP jako transfery kapitałowe.

7.4.3 Traktowanie spłat dotyczących wezwań do realizacji gwarancji

Spłaty są traktowane jako transfery kapitałowe do sektora instytucji rządowych i samorządowych z innych sektorów.

7.4.4 Traktowanie umorzeń długu przez rząd, jeśli występują, z aktywów rządu, które powstały z powodu wezwań

W przypadku gwarancji rządowych i poręczeń zdarzały się jedynie umorzenia należności (powstałe z wezwań).

ZAŁĄCZNIK

Zakres podmiotowy sektora instytucji rządowych i samorządowych

Instytucje Rządowe

- Jednostki budżetowe
- Jednostki pozabudżetowe
  - Zakłady budżetowe (do 2010)
  - Gospodarstwa pomocnicze (do 2010)
  - Dochody własne (do 2010)
  - Instytucje gospodarki budżetowej - IGB (od 2010):
    - Centrum Usług Logistycznych
    - IGB w Kancelarii Prezydenta
    - Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego
    - Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej
    - Centralny Ośrodek Sportu
    - Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie
    - Wydawnictwo Edukacyjne PARPAMEDIA
    - Centrum Usług Wspólnych
    - Centralny Ośrodek Informatyki
    - Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS
    - Centrum Zakupów dla Sądownictwa (od 2012)
    - Podkarpacka IGB CARPATIA
    - Mazowiecka IGB MAZOVIA
    - Pomorska IGB POMERANIA
    - Zachodnia IGB PIAST
    - Podlaska IGB BIELIK
    - Bałtycka IGB BALTICA
  - Agencje wykonawcze (od 2010)
    - Narodowe Centrum Nauki
    - Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych
    - Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (od 2011)
    - Agencja Rezerw Materiałowych (od 2011)
    - Agencja Rynku Rolnego (od 2012)
    - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (od 2012)
    - Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (od 2012)
    - Agencja Nieruchomości Rolnych (dawna Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa) (od 2012)
    - Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa (od 2012)
    - Agencja Mienia Wojskowego (od 2012)
    - Wojskowa Agencja Mieszkaniowa (od 2012)
- Publiczne szkoły wyższe
- Rządowe instytucje kultury
- PAN i podległe mu jednostki
- ZOZ-y szczebla centralnego
- Fundusze celowe
  - Fundusz Alimentacyjny
  - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
  - Centralny Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych (do 2010)

- *Centralny Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym (do 2010)*
- *Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych*
- *Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych*
- *Fundusz Kolejowy*
- *Fundusz Promocji Twórczości*
- *Fundusz Wsparcia Policji*
- *Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego*
- *CEPIK (Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców)*
- *Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej*
- *Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów (dawna nazwa Fundusz Zajęć Sportowo - Rekreacyjnych dla Uczniów)*
- *Fundusz Reprywatyzacji*
- *Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców*
- *Fundusz Skarbu Państwa*
- *Fundusz Rekompensacyjny*
- *Fundusz Nauki i Technologii Polskiej*
- *Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych*
- *Fundusz Promocji Kultury*
- *Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (dawna nazwa: Fundusz Pomocy Postpenitencjarnej)*
- *Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieziennych Zakładów Pracy (dawna nazwa: Fundusz Rozwoju Przywieziennych Zakładów Pracy)*
- *Fundusz Termomodernizacji i Remontów*
- *Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych*
- *Fundusz Kredytu Technologicznego*
- *Fundusz Żeglugi Śródlądowej*
- *Fundusz Pożyczek i Kredytów Studenckich*
- *Fundusz Strefowy*
- *Krajowy Fundusz Kapitałowy*
- *Fundusz Dopłat*
- *Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych*
- *Fundusz Wsparcia Straży Granicznej*
- *Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej*
- *Krajowy Fundusz Drogowy*
- *Agencje*
  - *Agencja Rezerw Materiałowych (do 2010)*
  - *Agencja Rynku Rolnego (do 2011)*
  - *Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (do 2011)*
  - *Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (do 2011)*
  - *Agencja Nieruchomości Rolnych (dawna Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa) (do 2011)*
  - *Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa (do 2011)*
  - *Agencja Mienia Wojskowego (do 2011)*
  - *Wojskowa Agencja Mieszkaniowa (do 2011)*
  - *Polska Organizacja Turystyczna*
  - *Polskie Centrum Akredytacji*
  - *Urząd Dozoru Technicznego*
  - *Transportowy Dozór Techniczny*
  - *Agencja Oceny Technologii Medycznych*

- Centrum Doradztwa Rolniczego
- Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (do 2010)
- Rzecznik Ubezpieczonych
- Polski Instytut Sztuki Filmowej
- Polski Instytut Spraw Międzynarodowych
- Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia
- Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A.
- Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia (od 2012)
- Parki narodowe (od 2012)
  - *Babiogórski Park Narodowy*
  - *Białowiecki Park Narodowy*
  - *Biebrzański Park Narodowy*
  - *Bieszczadzki Park Narodowy*
  - *Park Narodowy Bory Tucholskie*
  - *Drawieński Park Narodowy*
  - *Gorczański Park Narodowy*
  - *Park Narodowy Gór Stołowych*
  - *Kampinoski Park Narodowy*
  - *Karkonoski Park Narodowy*
  - *Magurski Park Narodowy*
  - *Narwiański Park Narodowy*
  - *Ojcowski Park Narodowy*
  - *Pieniński Park Narodowy*
  - *Poleski Park Narodowy*
  - *Roztoczański Park Narodowy*
  - *Słowiński Park Narodowy*
  - *Świętokrzyski Park Narodowy*
  - *Tatrzański Park Narodowy*
  - *Park Narodowy Ujście Warty*
  - *Wielkopolski Park Narodowy*
  - *Wigierski Park Narodowy*
  - *Woliński Park Narodowy*

Institucje Samorządowe

- Jednostki samorządowe
- Jednostki pozabudżetowe
  - *Zakłady budżetowe*
  - *Gospodarstwa pomocnicze (do 2010)*
  - *Dochody własne (do 2010)*
- Samorządowe instytucje kultury
- ZOZ-y szczebla samorządowego
- Samorządowe jednostki doradztwa rolniczego
- Fundusze celowe
  - *Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej*
  - *Powiatowe Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (do 2010)*
  - *Gminne Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (do 2010)*
  - *Lokalne Fundusze Ochrony Gruntów Rolnych (do 2010)*
  - *Lokalne Fundusze Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym (do 2010)*

- *Fundusz Rozwoju Wsi (do 2010)*

- Przewozy Regionalne sp. z o.o.
- Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego
- Port Lotniczy Łódź Sp. z o.o.
- Koleje Dolnośląskie S.A.
- Tereny Rekreacyjno - Wypoczynkowe Miłosna Sp. z o.o.
- Centrum -Sportowo Rekreacyjne sp. z o.o.
- Pływalnia Miejska Nawa sp. z o.o.
- Zarząd Komunikacji Miejskiej w Elblągu Sp. z o.o.
- Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii sp. z o.o.
- Bełchatowsko Kleszczowski Park Przemysłowo Technologiczny Sp. z o.o.
- Działdowska Agencja Rozwoju S.A.
- Centrum Przedsiębiorczości S.A. w Woli
- Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
- Warmińsko- Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
- Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
- Agencja Rozwoju Regionalnego „MARR” S.A.
- Bieszczadzka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
- Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Szczawnie Zdroju
- Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Fundusze Ubezpieczeń Społecznych

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządzane przez niego fundusze
  - *Fundusz Rezerwy Demograficznej*
  - *Fundusz Ubezpieczeń Społecznych*
  - *Fundusz Emerytur Pomostowych*
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i jej fundusze
  - *Fundusz Emerytalno – Rentowy*
  - *Fundusz Administracyjny*
  - *Fundusz Prewencji i Rehabilitacji*
  - *Fundusz Składowy*
  - *Fundusz Motywacyjny*
- Fundusz Pracy
- Narodowy Fundusz Zdrowia